1. Кодекс законів про працю України Кодекс України; Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322VIII;
2. Постанова Верховного Суду України від 09.11.2021 р. у справі № 235/5659/20;
3. Постанова КЦС Верховного Суду України від 05.12.2018 р. у справі № 754/16137/15-ц/

ДІЛІГУЛ Аліна,
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук,

АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СФЕРИ В ДЕРЖАВІ

Податки є головним джерелом фінансових ресурсів держави для забезпечення суспільно необхідних і законодавчо встановлених потреб. Надання державою суспільних благ і послуг, пов'язаних з підтриманням загальної зайнятості, соціальним захистом, освітою та охороною здоров'я, правоохоронною діяльністю, фінансується переважно за рахунок податкових надходжень. Україна, обравши стратегічний курс на євроінтеграцію, особливо потребує «впровадження дієвих механізмів», завдяки яким реальним буде збільшення податкових надходжень до бюджетів. Способом такого впровадження, зокрема, є залучення успішного досвіду інших країн, слідування їх прикладу.

Сучасна податкова система, сформована в Україні, має і схожі риси із податковими системами європейських країн з розвиненою економікою, і значні відмінності [1]. Основною відмінністю вбачається те, що податкові системи розвинутих країн виконують поряд з фіскальною регулюючу та стимулюючу функції, в той чай як податкова система України виконує в переважній більшості тільки фіскальну. Забезпечення наповнення бюджету відбувається без врахування «особливості економічної ситуації в країні та податкоспроможності платників податків» [2, с.263].

Задля розвитку вітчизняної податкової системи необхідно врахувати зарубіжний досвід – дослідити податкові системи світу, виявити їх переваги і недоліки [3, с. 444], зокрема, у частині правового регулювання забезпечення податкової безпеки. У деяких аспектах забезпечення податкової безпеки держави цінним є досвід таких країн, як: Швеція, Данія, Велика Британія,

Канада, США. Наприклад, у Швеції особі присвоюється цивільний реєстраційний номер від народження. Таке ж правило діє для тих, хто іммігрував у країну – цивільний реєстраційний номер присвоюється автоматично [1]. Це, на відміну від ситуації в Україні, звільняє потенційних платників податків від проходження складної процедури отримання номера платника податків, що, по суті, прямо впливає на повне виключення можливості осіб уникати вставання на облік у податкових органах, а разом з тим і сплати податків.

В Ірландії податковими органами вибірково обираються платники податків, взяті на облік, для перевірки, результати якої потім зводять із реєстраційними даними [1]. У Бельгії вважається нормою практика, за якої податкові органи можуть допомогти платнику податків скласти список податків і платежів, необхідних для сплати. Така процедура проводиться за бажанням платника [1]. Цікавим є досвід Канади. Аналіз законодавства свідчить, що компетенція податкових органів є ширшою від компетенції таких органів інших держав. Зокрема, у Канаді таким органам надано «право тлумачення податкових законів». Для порівняння, в Україні «виключне право щодо тлумачення законів (у тому числі і податкових)» належить Конституційному Суду України [4, с. 142].

Отже, в умовах реалізації процесу інтегрування України до Європейського Союзу та необхідності встановлення нових стандартів і рівня життя громадян, розвитку держави в цілому важливу роль відіграє податкова система та її невід'ємний елемент – податкова безпека держави. Вбачаємо доречним запозичення зарубіжного досвіду провідних країн світу з метою збільшення ефективності та застосування раціональних підходів до регулювання податкової сфери в Україні.

---

1. Міжнародний досвід: адміністрування податків в Європі та в Україні. URL: http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya/-dps-ukraini/povidomlenia_/2012_povidomleniamodernizatsiya/59283.html (дата звернення: 15.10.2022).

2. Легкоступ І.І., Кацуба К.В. Податкові системи в умовах глобалізації: проблеми взаємодії та перспективи розвитку. БізнесІнформ. 2014. № 7. С. 259-263. (дата звернення: 15.10.2022).

3. Гуцалюк О.І. Порівняльна характеристика податкової системи України та окремих зарубіжних країн. Управління проектами, системний аналіз і логістика. Технічна серія. 2012. № 10. С. 444-449. (дата звернення: 15.10.2022).

4. Удяк В.І. Особливості компетенції фіскальних органів зарубіжних країн при реалізації податкової політики. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2014. № 9-2. С. 142-144 (дата звернення: 15.10.2022).